

Undersøgelser foretaget af forsikringsselskaber

Observationer af personer som bevismiddel

Ny bkg. herom fra forsikringsselskabets perspektiv

- *advokat Torben Bondrop*

FEF-fagdag den 1. oktober 2021

Agenda – KUN mine betragtninger, taler ikke for branchen!

1 Observationer af personer som bevismiddel

2 Nyskabelser

3 Udfordringer

4 Problemstillinger

5 Spørgsmål?

Observationer af personer som bevismiddel

Eksempler på observationer af personer som bevismiddel

- Forsikringsselskab fik mistanke om, at skadelidte havde afgivet urigtige oplysninger/ fortiet oplysninger af betydning vurderingen af, om skadelidte var berettiget til forsikringsdækning
- Forsikringsselskab indledte derfor undersøgelser af forholdet, herunder *personovervågning*

Observationer af personer som bevismiddel

Eksempler på observationer af personer som bevismiddel

- ...
- ...

Ny BKG - Nyskabelser

Væsentlige nyskabelser, herunder:

1. Proportionalitet/loyalitet (§3 og 4).
2. Nye krav til *høring af skadelidte* og *information til skadelidte*
3. Nye krav om *direktionsgodkendelse* af beslutninger
4. Nye krav til *mistankegrundlaget* ifbm. undersøgelser
5. Yderligere krav om information til skadelidte om *klagemuligheder og retshjælp/fri proces*.

Nyskabelser - høringsperiode

Høring af skadelidte

§ 5

- Forsikringssselskabet skal fremlægge indsamlede oplysninger for skadelidte på papir eller andet "*varigt medium*"
 - Medmindre undtaget i henhold til GDPR-reglerne
- Høringsperiode på minimum 4 uger
 - Må forsikringssselskabet stoppe udbetaling i høringsperioden?
 - Før forsikringssselskabet træffer "*endelig beslutning*"
 - Ordlydsfortolkning af "endelig"
 - *Foreløbige* beslutninger og *midlertidigt* stop af udbetalingen i høringsperioden?

Nyskabelser - direktionsgodkendelse

Direktionsgodkendelse af beslutninger

§ 6

- Krav om, at følgende beslutninger overfor skadelidte på baggrund af de indsamlede oplysninger i undersøgelsen træffes af et medlem af forsikringsselskabets direktion:
 - Beslutning om at standse en løbende udbetaling
 - Beslutning om at nedsætte en løbende udbetaling
 - Beslutning om at fremsætte krav om tilbagebetaling

Nyskabelser - klagevejledning mv.

Information til skadelidte om klagemuligheder mv.

§ 7

- Forsikringssselskabet skal i forbindelse med beslutninger omfattet af § 6 informere skadelidte om:
 - *Klagemuligheder i henhold til forbrugerklageloven (AFF)*
 - *Mulighed for at indbringe sagen for domstolen*
 - *Reglerne om retshjælp*
 - *Reglerne om fri proces.*

Nyskabelser - personovervågning

Brug af personovervågning

§§ 8-10

- **Personovervågning:**

"Indsamling af oplysninger om skadelidte ved fysisk overvågning af skadelidte, eventuelt suppleret med brug af foto- eller videoudstyr, lydoptagelser eller andre hjælpemidler"

- **Mistankegrundlaget**

- Krav om "velbegrundet og dokumenteret mistanke"
- Redegørelse for mistankegrundlag
 - Forsikrings-selskabet skal overfor skadelidte *redegøre* for, hvorfor der forelå en velbegrundet og dokumenteret mistanke om, at den skadelidte har afgivet urigtige oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for vurderingen af, om skadelidte var berettiget til løbende udbetalinger eller hel eller delvis forsikringsdækning

- **Direktionsgodkendelse**

Tilsyn og straf

Tilsyn og straf

§ 11

- Finanstilsynet kan give *påbud* om berigtigelse af forhold, der er i strid med bekendtgørelsen (og bøder)
- Finanstilsynet forventes ikke at gå ind i *enkelte sager*, men forventes i forbindelse med sine løbende inspektioner se på, om reglerne overholdes
- Dette ville være i overensstemmelse med den nuværende indretning af tilsynsvirksomheden, der foregår som et risikobaseret tilsyn, der fokuserer på selskabernes praksis og procedurer som *helhed*, og ikke *enkeltsager*.

Finanstilsynet contra Ankenævnet

- Det er muligt, at Ankenævnet vil mene, at nævnet kan påtale et selskabs adfærd i en konkret sag i f.h.t. bkg.
- Ankenævnet har før udvidet eget mandat
- Dette kan evt. udfordres ved en anfægtelse, som så må indbringes for domstolene

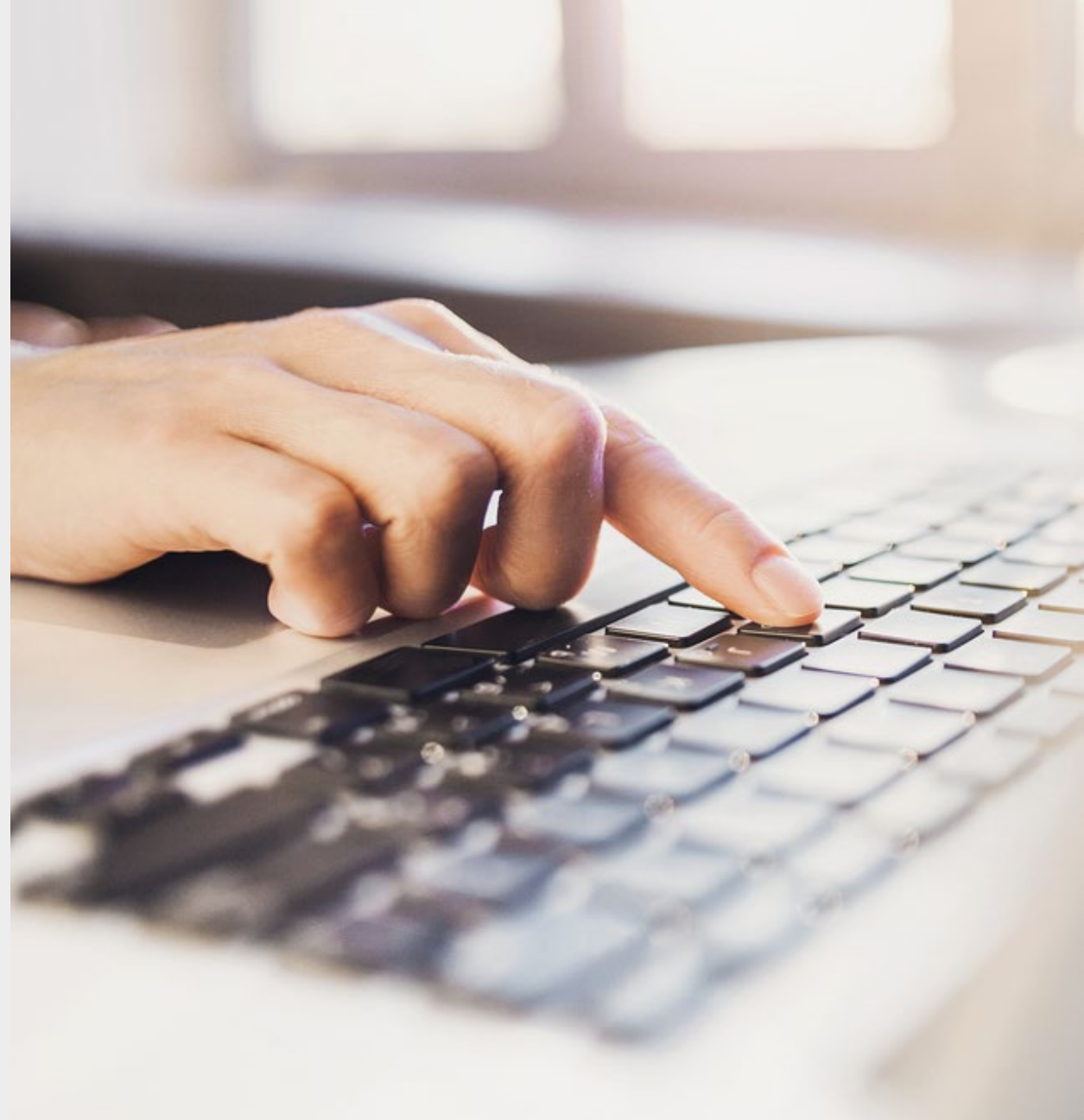
Udfordringer?

"undersøgelser"

§ 2, stk. 1, nr. 1 – definition:

"Når forsikrings-selskabet indsamler oplysninger uden den skadelidtes viden eller samtykke."

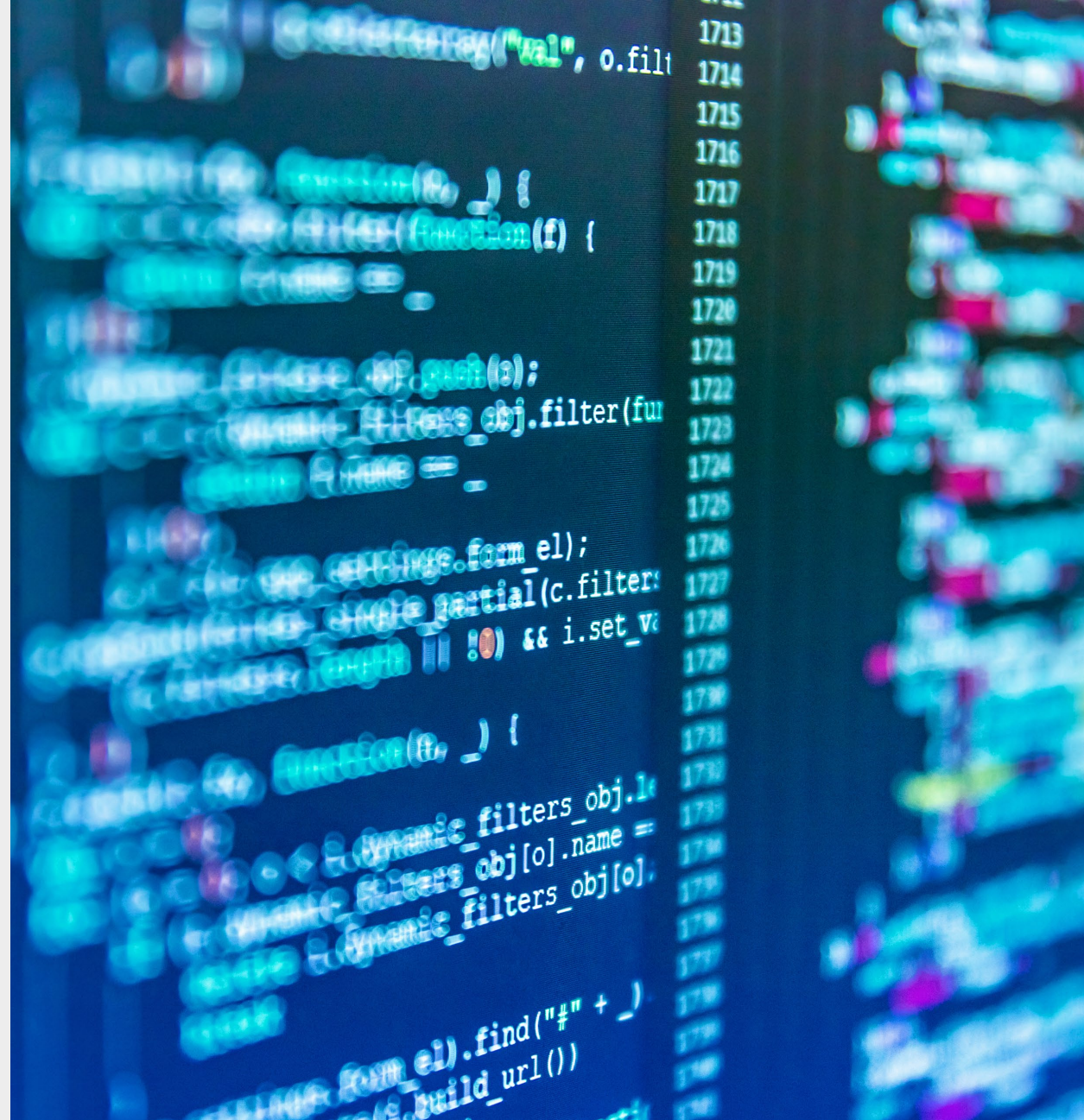
- Hvornår er der tale om en indsamling af oplysninger?
- Kan enkeltstående opslag på Facebook, Instagram eller andre tilsvarende kilder på internettet anses for at være "indsamling" af oplysninger og dermed udgøre en "undersøgelse"?
- Gråzoner?
 - Bliver mange opslag til, "indsamling" af oplysninger? Eller er det først når opslag lagres hos selskabet?

Udfordringer – undersøgelser

"indsamling"

- Der er først tale om en undersøgelse, *når forsikringssselskabet indsamler oplysninger uden den skadelidtes viden eller samtykke.*
 - I praksis vil forsikringssselskabets opslag ofte føre til "indsamling" med henblik på, at en person kan indgå i en forsikringssag
 - Den blotte observation af forsikringstageres Facebook-opslag og lign. på en skærm udgør formentlig ikke i sig selv "indsamling"
 - Der vil dog være tale om "indsamling" iht. bkg hvis oplysningerne bliver gjort til genstand for permanent opsamling på selskabets side, f.eks. ved at oplysningerne gemmes elektronisk, kopieres, printes eller noteres

Udfordringer - undersøgelser

Eksempler – "indsamling":

- Typiske internetopslag ifbm. almindelig skadebehandling:
 - CVR-registret (virk.dk)
 - Nummerpladehjemmesider
 - Tinglysningen
 - Sociale medier (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, YouTube.com mv.)
 - Google og Google Maps
 - Krak.dk
 - Strava
- Opslag i for eksempel **BiQ, CVR-registeret, nummerpladehjemmesider, Tinglysningen** og tilsvarende sider må betragtes som omfattet af undtagelsen i bkg § 1, stk. 5, nr. 2.
- Sociale medier er ikke omfattet af undtagelsen.

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på undersøgelser foretaget af danske forsikringsselskaber og udenlandske forsikringsselskaber, som driver virksomhed her i landet, herunder gennem filialetablering eller grænseoverskridende tjenesteydelsesvirksomhed.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder alene anvendelse på forsikringsselskabers procedurer og oplysningsforpligtelser, når de foretager undersøgelser.

Stk. 3. §§ 5-7 finder ikke anvendelse på sager, der afgøres i henhold til lov om arbejdsskadesikring.

Stk. 4. § 6 finder desuden ikke anvendelse på forsikringer omfattet af bilag 7 i lov om finansiel virksomhed, når skaden vedrører løsøre eller fast ejendom, medmindre en beslutning om at fremsætte et tilbagebetalingskrav overfor skadelidte sker som følge af en personovervågning, jf. § 8.

Stk. 5. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse, når forsikringsselskaber:

- 1) indhenter oplysninger om priser eller værdier for genstande,
- 2) indhenter oplysninger fra offentlige registre, uanset om oplysningerne indhentes direkte fra registeret eller via private hjemmesider, som sammenstiller eller gengiver oplysninger fra offentlige registre,
- 3) indhenter oplysninger om vejrforhold,
- 4) indhenter oplysninger om virkning og bivirkning ved medicinpræparater, eller
- 5) indhenter oplysninger om objektivt konstaterbare eller faktuelle forhold, der ikke vedrører den skadelidte person eller den skadede genstand.

Udfordringer - personovervågning

Personovervågning

§ 2, stk. 1, nr. 2 – definition:

"Indsamling af oplysninger om skadelidte ved fysisk overvågning af skadelidte, eventuelt suppleret med brug af foto- eller videoudstyr, lydoptagelser eller andre hjælpemidler",
eventuelt suppleret med brug af foto- eller videoudstyr, lydoptagelser eller andre hjælpemidler.

– Eksempler:

- 1) Forbikørsel ved FT's bopæl
- 2) Undersøgelse af fysiske forhold omkring FT's bopæl
- 3) Kortvarig observation af FT

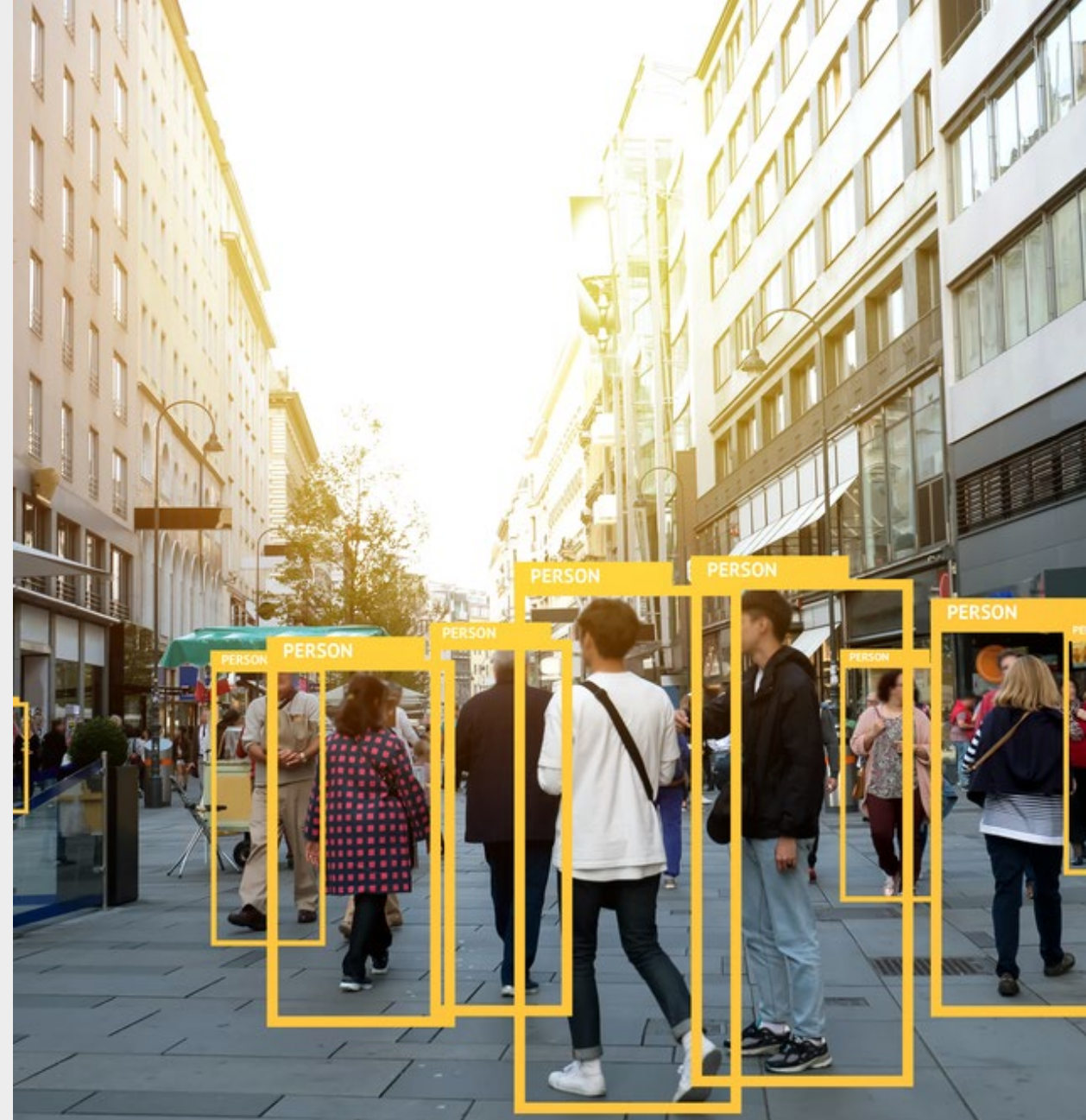
Eksempel 1 - personovervågning

Forbikørsel

Scenario: Forsikringssselskabet kører forbi en virksomhed, ejendom eller lignende eventuelt med et kort stop/ophold af få minutters varighed for at gøre sig bekendt med en bestemt lokalitets fysiske adgangsforhold, omgivelser m.v.

Formålet er ikke at observere en forsikringstager, og der tages ikke billeder af personer eller filmes.

- Vil denne situation være omfattet af bkg som "personovervågning" med den følge, at iværksættelse heraf fordrer en direktionsgodkendelse iht. § 9?

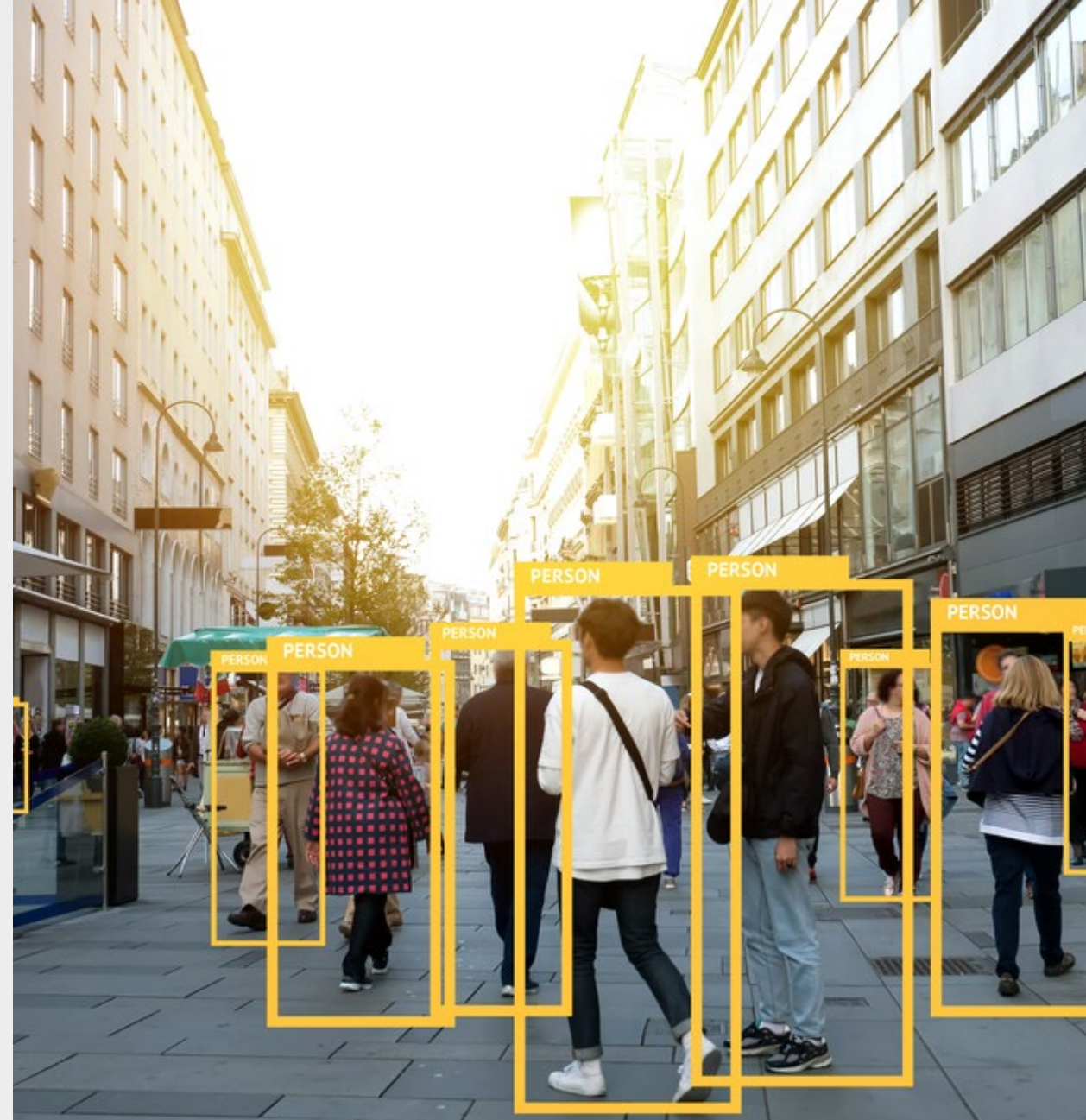
Eksempel 2 - personovervågning

Undersøgelse af fysiske forhold

Scenario: Forsikringssselskabet foretager en indgående undersøgelse af fysiske forhold (infrastruktur mv.), som kræver andet og mere end forbikørsel.

Selvom formålet ikke er at observere en forsikringstager, indebærer undersøgelsen en vis risiko for, at se/træffe forsikringstageren. Ingen optagelse af foto/video.

- Vil denne situation være omfattet af bkg som "personovervågning" og dermed kræve en direktionsgodkendelse iht. § 9?

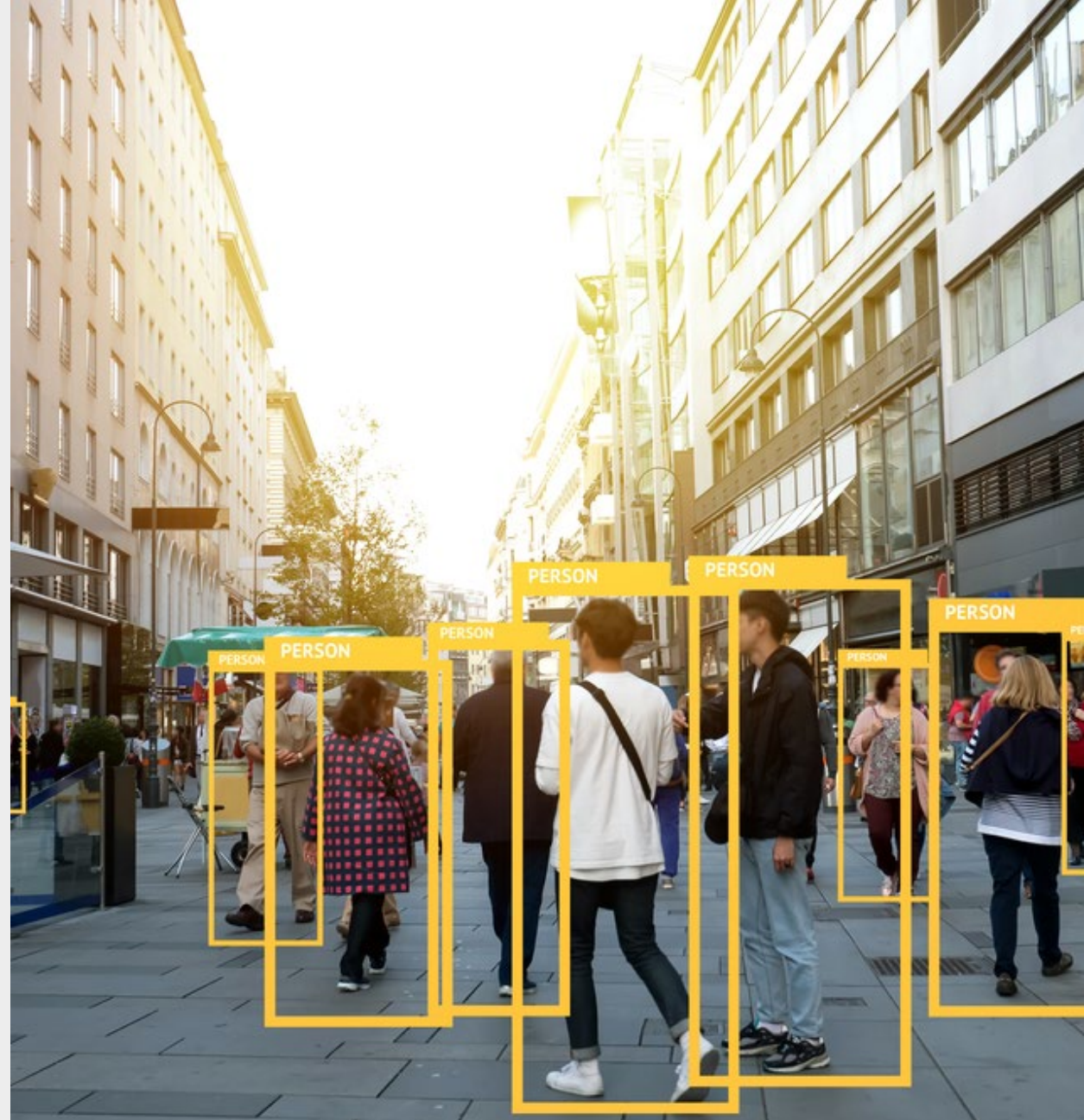
Eksempel 3 - personovervågning

Kortvarig observation

Scenarie: Forsikringssselskabet foretager en kortvarig personobservation af en forsikringstager af højst én dags varighed for enten at fastslå, hvordan personen ser ud, følge personens færden, eller få et indtryk af personens fysiske fremtræden.

Der tages som udgangspunkt ikke billeder af personer eller filmes, men der kan opstå behov herfor efter en konkret vurdering i den konkrete situation (tvilling).

- Vil denne situation være omfattet af bkg som "personovervågning", således at iværksættelse af undersøgelsen kræver en direktionsgodkendelse iht. § 9?

Udfordringer - mistankegrundlag

Mistankegrundlaget for personovervågning

- Hvornår foreligger der "velbegrundet og dokumenteret mistanke" iht. bkg § 8?
 - Nyt lovmæssigt begreb – læner sig dog op ad det strafferetlige begreb "begrundet mistanke" fex. RPL § 765 om varetægtsfængsling m.fl.
 - Formodentligt ikke hensigten af sætte en *højere* standard med bkg end der kræves for strafferetlige indgreb (varetægtsfængsling, agentaktioner, legemsundersøgelser mv.)
- **"velbegrundet"**: Formentlig krav om, at der foreligger ét eller flere mistænkelige forhold, der er understøttet af:
 - tilsendte oplysninger fra forsikringstageren, ex. lægeakter
 - objektive oplysninger, som er indsamlet, eller
 - en anonym eller navngiven henvendelse.
- **"dokumenteret"**: Krav om at den velbegrundede mistanke kan bevises og forelægges direktionen på anden måde end ved ren mundtlig gengivelse, således at beslutningsgrundlaget kan efterprøves af Finanstilsynet.

Udfordringer - klagevejledning mv.

Information til skadelidte om klagemuligheder mv.

- Forsikringssselskabet skal ved beslutninger efter § 6 om stop af løbende udbet./§ 7 om helt/delvis afslag informere den skadelidte om følgende:
 - 1) Skadelidtes klagemuligheder i henhold til § 4, stk. 2, i lov om forbrugerklager (AFF) og mulighed for at indbringe sagen for domstolene.
 - 2) Reglerne om retshjælp.
 - 3) Reglerne om fri proces.
 - "*Retshjælp*":
 - Det er en anelse uklart, om der med "retshjælp" menes *offentlig* retshjælp (f.eks. hos Advokatvagten), eller *retshjælpsforsikring*
 - Ud fra en ligefrem ordlydsfortolkning må det dog lægges til grund, at der ikke menes *retshjælpsforsikring* – hvis forsikringstageren antager en advokat, skal advokaten under alle omstændigheder oplyse forsikringstageren om *retshjælpsforsikringsmuligheder*.
- Kan formentlig opfyldes med henvisning til relevante links

Andre udfordringer?

Høring af skadelidte

- Skadelidte skal have min. 4 uger til at komme med bemærkninger til foreløbig afgørelse
- Ikke muligt at træffe "endelig" beslutning før udløb af høringsperioden på 4 uger

Direktionsgodkendelse

- Praktiske udfordringer?
- Hvilken konsekvens vil det have, at der træffes beslutning *uden* direktionens godkendelse?

Tak for i dag

Kontakt Plesners forsikringsteam:

Torben Bondrop
Advokat (H), partner

M +45 40 10 91 56
T +45 36 94 13 40
E tbo@plesner.com

Charlotte Hasseriis Iversen
advokat (L), partner

M +45 30 93 71 29
T +45 36 94 13 45
E chi@plesner.com

Plesner

Plesner Advokatpartnerselskab
Amerika Plads 37
2100 København Ø
Tlf.: +45 33 12 11 33
Email: plesner@plesner.com
CVR-nummer: 38 47 79 35
www.plesner.com

FEF – "siden sidst"

Temadag 1. oktober 2021

advokat Karsten Høj

Højesteret

Højesteret:

- U.2021.3961.H:Fristreglen i **dagældende** § 13, stk. 3 fandt ikke anvendelse, da skadelidte havde ansøgt om tabt arbejdsfortjeneste fra skadens indtræden ”og frem”.

”hvis nævnet tidligere har behandlet ... og det nye krav fremsættes, mere end 2 år efter ansøgeren...” var bekendt...

Lovændring pr. 1. maj 2019 .

Højesteret

Højesteret:

- HK 10. august 2021: Tvist mellem en dansk bådejer og et tysk forsikringselskab skulle afgøres efter tysk ret, da båden var indregistreret i det tyske skibsregister.

Højesteret

Højesteret:

- HD 23. august 2021: Ansvarsforsikringsselskab, der havde udbetalt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, kunne ikke indtræde i skadelidtes krav på midlertidig erhvervsevnetabserstatning for samme periode. (3-2).
- ASL § 29, stk. 2 sammenholdt med EAL § 2, stk. 2 og ASL § 77.
- Flertal: Ikke hjemmel. MID EET er ikke "samme art" som TAF.
- Mindretal: Giver bedst mening og vistnok også det, der var hensigten med 2011-lovændringen, selvom processen blev afsporet...

Landsrets domme

- U.2021.4463V: Om forståelsen af begrebet »færdselsuheld« i færdselslovens § 101, stk. 1, ved uheld på motorvej med kødannelse.

SL undviger P2 (der har påkørt P3 bagfra, hvorved begge biler holdt stille) og rammer derefter autoværnet med stor kraft (her påføres personskaaden i flg. VL) og rammer derefter to andre biler P4 og P5.

2-1 for at frifinde P2's motoransvarsforsikringsselskab... tjah...

Landsrets domme

- U.2021.4483V: Erstatningskrav for helbredsudgifter, erhvervsevnetab og yderligere tabt arbejdsfortjeneste var ikke forældede, idet der før udløbet af forældelsesfristen var indledt forhandlinger om kravene, jf. forældelseslovens § 21, stk. 5.
 - FU 15.01.2009.
 - Var der indledt forhandlinger inden 3 år fra skadens indtræden om § 1 krav, yderligere TAF og EET? og
 - Om disse forhandlinger i givet var afsluttede tidligere end 1 år forud for, at der blev anlagt retssag 27.11.2013.

Først da SV afviste krav med henvisning til forældelse, anså VL forhandlingerne for afsluttede; særligt fordi SV havde været imødekommende og bedt om yderligere oplysninger og på et tidspunkt, hvor SV efterfølgende gjorde gældende, at forhandlingerne var afsluttede, bad om svar på et tidligere brev ”før vi tager stilling til sagen”.

Afgjort efter FOL § 21, stk. 5. FAL § 29, stk. 5 ville have ført til samme resultat.

Landsrets domme

- U.2021.4513.V: Skadelidtes krav på godtgørelse for svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste for årene 2014-2015 skulle behandles af Erstatningsnævnet og kunne ikke afvises i medfør af offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3.

Sagen afgjort med direkte henvisning til U.2021.3961.H.

Landsret (2)

- VLD 13. august 2021: Region ikke berettiget til at kræve beløb, der var udbetalt til fejlbehandlet patient efter Patientforsikringens afgørelse, tilbagebetalt, efter at Patientskadeankenævnet efter klage fra den behandlende læge havde ændret.

Reformatio dommen U.2016.3276.H og de to domme U2018.1149.H og U.2018.1156.H fører til, at der skal foretages en selvstændig vurdering, at tilbagebetalingsreglerne beskytter den godtroende modtager af tilkendt erstatning iht. myndighedsafgørelse, og at der kræves et konkret forbehold for tilbagesøgning ved udbetalingen af de beløb, der senere kræves betalt tilbage.

Det fandt hverken by- eller landsret var tilfældet.

Litteratur

Litteratur:

- 3. udgave: Ansvar for arbejdsskader – det fysiske og psykiske arbejdsmiljø af Haug og Schwarz.
- 7. udgave: Kommenteret ASL af Mikael Kielberg v/.....
- ET.2021.129: Ansvarsvurderinger på vintervedligeholdelsesområdet af Marlene Buch Andersen m.fl.

Sager på vej...

- **HR 4. oktober 2021:** Om suspension af forældelsesfrist for krav om erstatning for fejlbehandling (KEL).
- **HR 30. november 2021:** Om tysk sikringsinstitutions regreskrav mod dansk ansvarsforsikringsselskab som følge af færdselsuheld i Danmark.
- **HR 17. januar 2022:** Om tortgodtgørelse til familie for TV-program om familiemedlems selvmord.
- **HR 18. januar 2022:** Om tortgodtgørelse for foretaget blodtransfusion.
- **HR 20. januar 2022:** Om forældelse af krav om erstatning for fejlbehandling.

Ankenævnets behandling af personskadesager, hvor selskabet har foretaget efterforskning

Kim Sparlund

Ankenævnet for Forsikring

1/10 2021

Til refleksion - Gode råd:

- **Skær sagen til** – både påstande, anbringender, jus og faktum.
 - Forlig/luk det, du kan/bør forliges/lukkes.
 - Erkend egne fejl og tag konsekvensen.
- **Er din vægtning** af ”procedure-indsigelser”, ”jura-indlæg” og ”faktum-tilvejebringelse” **optimal?**
- Er du skarp på, hvad **du skal/kan bevise**, og på hvad der er **antagelser?**
- **Dit svar bliver ikke bedre** af, at det er langt eller gentager tidligere svar.
 - Forhold dig REELT til modpartens relevante indsigelser.
 - Hop ikke med på ”sidespors”-indlæg.
- **Læs, forstå og følg AFFs ”Vejledning for Forsikringssselskaber”**
- **Anfægter du pga ”forfængelighed”**, eller fordi selskabet ønsker sagen afgjort af domstolene?

Overvågning - Hvad viser tallene?

Bemærk ikke alle sager offentliggøres pga. personfølsomme oplysninger

	2012- 2017	2018	2019	2020	2021 (1. halvår)
Antal TAE-sager	1081	162	122	133	70
Heraf overvågningsager	9	10	15	17	14
Heraf KM/KDM	1 (2017)	3	7	7	1
Heraf TAE tilkendt	0	2	4	4	1
Heraf §4	0	1	0	1	0

Hvordan indgår OSINT i nævnsbehandlingen?

- Selskabet skal **indsende passende billede-/videodokumentation**.
 - Som skal være behørigt anonymiseret/sløret i forhold til 3. mænd.
 - Også materiale fra sociale medier skal som HR være anonymiseret ifht. 3. mand.
 - Video-highlights skal være samlet i en fil af maks. 15 minutters varighed
 - Selskabet må imødekomme *Ks ønske* om at modtage alt videomateriale.
 - Svarkrifter, observationsrapporter og video skal være behørigt knyttet sammen.
- Nævnsmedlemmerne
 - får i udvalgte sager kendelsesudkast med alternative indstillinger.
 - modtager bilag, billeder og rapporter digitalt.
 - får på mødet forevist (highlight fra) video, når hensigtsmæssigt.
 - kan komme tidligere og se alt videomateriale.

Vigtigste pointer om TAE-sagerne i nævnet

- **Selskabet har bevisbyrden**, hvis selskabet har **udbetalt ydelser i en årrække**. 84766 (**feb14**), 89040 (**maj16**), 90910, 92347, 94645 og 95002.
- Der stilles **særlige beviskrav**, hvis selskabet vil **ophæve erhvervsevnetabsforsikringen (94121) fremadrettet (92901) pga Ks illoyalitet af en vis grovhed**. 91495, 93339, 94262 og 94789.
- Nævnet har afvist af tage stilling til (§4), hvis **tilbagebetalingskravet går længere tilbage end observationsperioden**. 94623 og 95675.
- OBS er **velegnet input** til afgørelse af sagen.
 - 92347 S kunne have iværksat yderligere undersøgelser - herunder lægelige og/eller observation - for at få et billede af K aktivitetsniveau.
- Nævnet må i et vist omfang tage stilling til **GDPR, god skik og formelle indsigelser**.
- **Anfægtelsesprocenten er høj** i pensionssager.
 - 25 % i 2020. 14,4 % for 2015-20. (For alle forsikringstyper: 7 % for 2015-20)
 - OBS-sager: 90910, 92835, 92901, 93585, 93706 og 94789.

Mulige iagttagelser vedr. TAE-efterforskningsagerne

- Især i starten af ”ny strategi” kunne man få det indtryk:
 - At gennemførelsen af strategien ikke altid tager højde for **egen praksis/fejl** eller **nævns-/retspraksis**.
 - At **bevisværdien** af OSINT kan have været overvurderet i nogle sager.
 - At afgørelsen i sin helhed ikke nødvendigvis er **proportional**.
- De fire klassikere:
 - 90910 (ANF), 92347 (ANF), 92901 (ANF) og 93706 (ANF).
- Nævnet er opmærksom på
 - At OSINT kan være ”filtrerede” eller fejlbehæftede – dette må selskaberne forholde sig til.
 - Kritik af funktionsskemaer – for lidt plads til at afgive svar samt risiko for upræcise svar eller ”genbrug” af tidligere svar, hvis K ikke forstår, hvad skemaet skal bruges til.
 - Kritik af uvarslet opringning til K for at høre om overvågningsrapporten.

90910 (jan18). Piskesmæld. TAE 2008-2017. 3 dages OBS. Håndtering af Ks indsigelser. [Endomondo-løb – hende eller barnet? – km/tider? været træner?] Nævnets flertal: S har bevisbyrden. ½-TAE, men ikke 2/3.

- Udover det af K udfyldte funktionsskema i 2015 foreligger der ikke oplysninger om, at K's helbredstilstand med alvorlige fysiske gener efter en piskesmældslæsion er afgørende forbedret.
- K har opfordret S til at indhente relevante speciallægeerklæringer, men S har afvist dette.
- **Ikke godtgjort**, at K's fysiske aktiviteter og de foretagne OBS – K køre bil og gå rundt - har en sådan karakter, at de er ganske uforenelige med generne i de lægelige bilag.
- Den i september 2015 indhentede neurologisk speciallægeerklæring, støtter Ks synspunkter ..., jf. også U 2017.2147H.

92347 (Jan19). [Lidelser i skuldre, ryg og knæ. Endomondo-løb 23 gange (2-12km) 2013-16, Mountainbike 30 km/2½ time. 2 ferie billeder]

Nævnets flertal: **S har bevisbyrden. Fortsat ½-TAE.**

- **S ikke i fornødent omfang bevist**, at der er sket en sådan bedring i Ks forhold, ...
 - Løbeturene; S har anerkendt, at nogle af registreringerne kan være fejlbehæftet, ligesom flertallet ikke kan se bort fra Ks oplysning om, at andre kan have benyttet Endomondo. Tager man hensyn hertil, har løbeturene ikke i sig selv et sådant omfang og længde, at dette kan begrunde, at man ser bort fra de lægelige oplysninger.
 - Mountainbike; S oplysninger viser ej heller et sådant aktivitetsniveau, at S kan stoppe udbetalingen af ydelsen for tabt erhvervsevne.
 - Feriefotos; Et øjebliksbillede samt K oplysning herom.
- S kunne have foretaget OBS for at få et billede af Ks aktivitetsniveau.
- U 2017.2147H.

92901 (maj19). [Egen håndv-virks. Kronisk bugspytkirtelbetændelse.

2/3 TAE 2000-ultimo17.] **Hvad var formål og hvad viste OBS febr. 18? Egne fejl?**

Nævn: **S har bevisbyrden. Intet TAE pga sin indtjening. Ej grov illoyalitet.**

- I erklæringerne – som K regelmæssigt skulle udfylde – **ses S ikke at have spurgt ind til Ks indtægtsforhold før i 2015**, og
- **Først ved brev af 12/9 2017 har S vurderet Ks indtægtsforhold.**
- **K i angav erklæringen i 2015 "Ja" til spørgsmålet, om han modtog overskud fra selvstændig virksomhed, og at K noterede "evt. udbytte".**
- **OBS beviser ikke, at K er i stand til at udføre andre arbejdsopgaver, end oplyst af K, eller at Ks erhvervsaktivitet væsentligt overstiger de 12 timer, som fremgår af Ks erklæring fra 2015.**
- **At K – efter TAE-ophør i 2016 – oplyste, at Ks arb.tid var reduceret til 6-8 timer, kan ikke føre til at andet resultat, idet OBS ikke indeholder sikkert bevis for [grov illoyalitet]**

93706 (nov19). [ADHD, bipolar, kronisk belastningsreaktion. 2/3-TAE 2003-2018. Trænerjob 12,5 time i udland fra ¼ 2018. 2017-lægeatt max 12 timer. Nævn: **S har bevisbyrden. ½ TAE, men ikke 2/3. Ej grov illoyalitet.**

- 12,5 time svarer til en arbejdstid – og erhvervsevne – på 1/3. Ud fra OBS ses K at have **et arbejdsrelateret aktivitetsniveau, som overstiger dette timetal.**
- K har bragt sig selv i en **bevismæssig vanskelig situation ved at opholde sig** på sin arbejdsplads i et væsentlig større omfang, end han var ansat til. (17/29 timer).
- omvendt må K grundet sin psykiske sygdomme antages at have gode og dårlige perioder, hvorfor **OBS på blot 14 dage ikke nødvendigvis giver et repræsentativt billede** af Ks erhvervsevne.
- **OBS giver ikke noget klart billede af, hvad K har foretaget sig**, når han befandt sig i sportsklubben og i hallen.
- K fik månedsløn på ca. 7.500 kr., hvilket – sammenholdt med jobbeskrivelsen i ansættelseskontrakten – ikke indikerer, at K havde et job, hvor han af økonomiske eller karrieremæssige grunde havde et særligt incitament til at arbejde væsentligt mere end de aftalte 12,5 time om ugen.

Et tilstrækkeligt sikkert bevis ... (Den rygende pistol)

- Er OSINT **virkelighed** eller et **glansbillede**?
 - Retten til at leve et "normalt liv"
 - Ønsket om at fremstå "normal/aktiv/erhvervsaktiv" på de sociale medier.
 - Hvor meget kan man udlede af billede/tekst?
 - Er data fejlbehæftede eller kan app være brugt af andre?
- Viser OBS **enkelstående hændelser** og/eller kan der generaliseres herfra
 - De klart uforklarlige handlinger KONTRA de mere hverdagsmæssige handlinger
 - Er der observeret længe nok?
 - Gættes der på, hvad der foregår, når man ikke kan se K, under OBS?
 - Inddrages almindelige handlinger (lægebesøg/apotek/hundeluftning) som del af aktiviteten?
- **Udtrætning og andre "subjektive" lidelser. Smerteproblematikker** kan variere fra tid til tid, gode/dårlige dage, jf. 2017/2147H. 90910, 92347 og 94656.
- **Dagligdagssituationer observeret.** 94656 (KM), 93585 (KM), 94033 (KM), 93822 (KM), 93591 (jun21-SM) og 96148 (sep21-KDM)
- **Psykiske lidelse.** 94039 (SM), 93706 (KDM) og 94789 (KDM)
- **Fysisk aktivitet/motion** aht. fysisk/psykisk velbefindende. 93435 (SM) og AFF 94656 (KM)

93435 (jan20) Piskesmæld. Motion for velbefindende?

Nævnet: Intet TAE.

- med OBS er vist betydelig uoverensstemmelse mellem oplysningerne om Ks funktionsbegrænsninger, gener og skånehensyn og K evne til at lave fitness-øvelser og ... holdtræning.
- på baggrund af karakteren og intensiteten af Ks fysiske aktiviteter, kan en væsentlig del af hendes fitnessstræning ikke med rimelighed betragtes som **genoptræning**, der tager hensyn til de af Ks angivne gener og hendes indskrænkede funktionsevne
- **En ikke ubetydelig del af Ks fysiske aktivitet ... og hendes uddannelse til yogainstruktør bør kunne konverteres til almindelig erhvervsaktivitet.** Tages der hensyn hertil, har K – der har et **fleksjob på 16 timer ugentligt – ikke bevist, at hun ikke er i stand til at varetage et arbejde på mindst halv tid.**

94656 (feb21). Psoriasisgigt, smerter og træthed. Invalidepension 2014-19.

S lægekonsulent:

K "spiller tennis op til 2 gange ugentlig. Han spiller fint, bevæger sig frit og server med en vis kraft og acceleration. Han bevæger sig fuldstændig frit rundt på banen. Han ser ikke smerteforpint ud. Spiller med ankel og knæbind, men der ser ikke ud som om det hæmmer ham. Der er intet i hans bevægemønster på tennisbanen der underbygger at han er så hæmmet, og har så ondt som han siger. Han har god balance, kan tage sko på stående på 1 ben. Virker ikke kognitivt hæmmet, men socialt velfungerende.

Der er også optagelser af ham i hans dagligdag, hvor han går tur med hunden, passer sine blomster, vasker sin bil og i det hele taget er meget aktiv. Han går helt upåfaldende, løfter, bærer og rækker ind over. Han sidder i akavede stillinger inde i bilen, når han skal gøre den rent og er på intet tidspunkt hæmmet. ... Der er ikke nogen klinisk holdepunkt for hans gener og hans psoriasisgigt vurderes til at være i total remission.

Vurdering: Med de nye optagelser og oplysninger, er der ikke kliniske og lægelige holdepunkter for nedsat EE med 50 % i ethvert erhverv med de rette skånehensyn".

94656 (2) Hverdagshandlinger - K har tidligere har dyrket tennis og håndbold på højt niveau.

- de fleste OBS – hvor K ofte først går ud sent på formiddagen – må betegnes som almindelige hverdagshandlinger, som ikke i sig selv viser noget afgørende om Ks smerter og evne til at arbejde.
- Tennisspil er ikke af en sådan karakter – herunder af en sådant omfang/intensitet – at nævnet har grundlag for at statuere, at K har et helt andet helbred eller et væsentligt højere aktivitetsniveau, end det af K oplyste. Spillet – som nævnet lægger til grund er med spillere, der er i 60'erne – kan med en vis rimelighed beskrives som "**gammelmandstennis**". At K kan lave en pæn serv med en vis kraft i slaget, er ikke i sig selv nok til at statuere, at K ville kunne udføre en række andre handlinger, som kan omsættes til eller sidestilles med en reel erhvervsaktivitet. Fysisk aktivitet i et hensigtsmæssigt omfang vil efter omstændigheder kunne **være med til at styrke Ks bevægeapparatet og generelle velbefindende.**

94656 (3) Nævnet: 2 OBS relevant for om Ks oplysninger er i åbenlys modstrid med OBS.

- Ved et eller **to indkøb** må nævnet medgive, at Ks adfærd **forekommer påfaldende**.
- Disse to hændelser er dog ikke af en sådan karakter, at nævnet finder grundlag for at underkende Ks beskrivelse af sit helbred og sit aktivitetsniveau, som ligeledes fremgår af sagens lægelige akter.
 - han bærer en ramme med 24 dåser sodavand under armen, mens han med samme arm bærer en pose med varer.
 - han bærer en plasticpose og har en papkasse med uidentificeret indhold - der fremtræder som en vinkasse til 6 flasker – under samme arm.
- U2017.2147H

Andre typiske problemstillinger:

(Der ikke gennemgås i dag)

- **K arbejder i egen virksomhed.** 95002 (SM), 95373 (SM), 94039 (SM), 93828 (SM) og 94121 (SM)
- **K arbejder som (top)chef.** 91532 (SM) og 91391 (SM)
- **Højt sportsaktivitetsniveau.** 86110 (SM), 88847 (SM) og 95675 (SM)
- **K har bragt sig i bevismæssig vanskelig situation.** 93706 (KDM), 94842 (SM), 94623 (SM) og 95002 (SM)

Kampen om § 4 (at nævnet afviser sagen).

Nævnets prøvelse indebærer en vurdering af,

- om der er **en sådan berettiget tvivl, kompleksitet eller utilstrækkelig sagsbehandling**, at klageren bør have adgang til domstolene (som første instans) med mulighed for retshjælpsdækning.
- om **almindelig bevisvurdering** kan føre til en forsvarlig afgørelse af sagen.
(fx 90714 - Lillefingersagen).

Lidt refleksion:

- Det er næppe alle § 4 afgørelser, der giver ret til retshjælpsdækning.
 - 92182 - Skyldes dødsfald (ulykke) selvforskyldt beruselse i udlandet? K ønskede ikke at fremlægge obduktionsrapporten.
- En dissens eller en blød § 4 kan – efter omstændighederne – berettige til retshjælpsdækning [og dermed hjælpe klageren].

94244 (maj20). ½TAE 2002-04. 2/3TAE til 2018.

OBS 25-26/10 2018 og 5-9/11 2018 samt OSINT

S:

- Ks aktivitets- og funktionsniveau er helt uforeneligt med lidelserne. K har afgivet urigtige oplysninger.
- K har bevidst undladt at informere om markant forbedring af erhvervsevnen.
- Ks erhvervsevne er ikke nedsat med ½ eller 2/3.

S videre:

- K har særdeles højt træningsniveau med hård styrketræning mange gange om ugen.
- K fremstår såvel fysisk som psykisk ubesværet.
- På cafebesøg arbejder K med bærbar pc.
- OSINT: K har i 2016-2018 delt træningsvideoer. K er personlig træner i træningscenter. K er coach. K skriver pressemeddelelser for tidligere ægtefælle. K har foretaget et "reverse bungee jump".
- K bor i land 2, uanset hun har oplyst, at hun bor i land 1. S har derfor udbetalt ydelser uden at tilbageholde skat.

94244 (2). Samspillet mellem fysiske og psykiske lidelser.

Nævnet: **S har bevisbyrden. § 4.**

- OBS og sociale medier om Ks fysiske funktionsevne er egnede til at skabe betydelig tvivl om Ks reelle **fysiske skånehensyn.**
- K har dog i funktionsevneskema i 2012 oplyst, at hun på anbefaling af læger går til styrketræning, og i speciallægeerklæring fra 2013, at hun forsøger at træne 2-3 gange om ugen.
- **OBS og sociale medier giver ikke et fornødent grundlag** for at tage stilling til, i hvilket omfang Ks erhvervsevne fortsat er nedsat som følge af **væsentlige psykiske gener.**
- **S har ikke foranlediget, at K funktionsniveau i forhold til psykiske lidelser er blevet undersøgt. Sagen er ikke godt oplyst for så vidt angår Ks aktuelle psykiske gener.**
- Psykiatriske speciallægeerklæringer af 2004 og 2014 beskriver, at K lider af posttraumatisk stressyndrom og depression, og at der er en svært nedsat funktionsevne på psykisk basis.
- Retslægerådet har 2006 anført, at "**Retslægerådet** finder det ikke muligt klart at adskille de fysiske og psykiske geners indflydelse på funktionsniveauet, men **finder det sandsynligt, at den svært nedsatte arbejdsevne primært er forårsaget af de psykiske symptomer.**"
- **S har i brev af 31/3 2014 - hvor fuld dækning forlænges - henvist til psykiatriske diagnoser med **svær depressiv tilstand og posttraumatisk stresstilstand.****

94244 (3) HVAD viser OBS/OSINT?

Nævnet fortsat:

- Ss materiale giver ikke nævnet tilstrækkelig sikkerhed for på skriftligt grundlag at afgøre, i hvilken grad K måtte have udført konkrete aktiviteter, som udgør eller vil kunne sidestilles med erhvervsarbejde i nævneværdigt omfang.
- K er OBS med bærbar computer på café og har hjulpet tidligere ægtefælle med karrierepromovering, men det nærmere omfang af Ks reelle arbejdsindsats er ikke godtgjort.
- K har instrueret andre i træningscenteret, men hendes reelle arbejdsindsats er ikke belyst nærmere.

96484 (Aug21). Piskesmæld. 2/3TAE 1999-2021.

S har alene OSINT vedr. **golfspil**.

S:

- I 2016 24 bookinger. I maj, juni og september 3 golfturneringer
- I 2017 55 bookede tider og 1 golfturnering.
- I 2018 41 bookede tider og 3 **golfturneringer** i april, maj og juni.
- I 2019 44 bookede tider.
- I april 2020 4 bookede og i maj 4 bookede tider.
- I flere uger spillede K flere dage i træk, fx både lørdag og søndag.
- Ks **handicap er 5** - Tyder på, at hun har spillet i mange år og er dygtig til sin sport.

96484 (2)

K:

- Mine få turneringer har udelukkende været for det sociale samvær og ikke på højt turneringsniveau.
- Mine bookede starttider giver ikke et retvisende billede. Ofte har jeg ikke spillet golf overhovedet og ofte har jeg gennemført mindre end 9 huller.
- Golfen bliver udøvet mht skånehensyn/begrænsning, og det jeg formår den dag.
- Mit piskesmæld gør, at der er gode og dårlige dage. Golfspil på en bedre dag er ikke udtryk for en generel bedring, der gør, at jeg kan arbejde.
- Link fra DGU; 'Golf kan spilles næsten uanset funktionsnedsættelse' – der er handicaplandshold.
- Topdanmark påpeger mit lave handicap på 5 som noget negativt men faktisk kræver det langt mindre af mig fysisk netop fordi jeg er en dygtig golfspiller og man kan ikke konkludere, at det har noget som helst at gøre med min arbejdsevne.

96484 (3)

Spørgeskema 2017

- *Beskriv dine symptomer:*
Smerter i nakke, hoved, skuldre, synsforstyrrelser og koncentrationsproblemer.
- *Hvordan forhindrer symptomerne dig i at arbejde?*
Tilstand forværres ved fysisk og mental aktivitet.
- *Hvad skal der til, for at du kan begynde at arbejde igen eller øge din arbejdstid?*
Det er ikke muligt for mig at arbejde.
- *Hvilke arbejdsfunktioner mener du, kan du udføre?*
Ingen.
- *Hvilke arbejdsfunktioner mener du ikke længere, at kan du udføre?*
Jeg kan ikke arbejde uanset opgavernes art.
- *Har du fritidsaktiviteter?*
Nej.

96484 (Aug21). Piskesmæld. 2/3TAE 1999-2021.

Nævn: SM.

- K har løbende – senest i 2017 – oplyst, at hun lider af smerter i nakke, hoved, skuldre, synsforstyrrelser og koncentrationsproblemer, at hendes tilstand forværres ved fysiske og mental aktivitet, og at et **ikke er muligt for hende at arbejde, da der ikke findes arbejdsfunktioner, som hun kan udføre.**
- K **spiller golf i et omfang og på et niveau**, som ikke kan anses for at være foreneligt hendes oplyste gener og hendes oplysningen om, at "Jeg kan ikke arbejde uanset opgavernes art".
- at K har oplyst til S, at hun ikke har fritidsaktiviteter. Golf må utvivlsomt opfattes som en fritidsaktivitet, som K burde have oplyst, især henset til omfanget af hendes golfspil. **Ved sin besvarelse har K bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.**
- Det som K har anført – herunder at hun ofte springer en del af golfbanen over, og at hun var i god tro, idet **hun opfatter golf som en sportsaktivitet og ikke en fritidsaktivitet** – kan ikke føre til andet resultat.

Nævnets håndtering af klagers indsigelser

GDPR-relaterede indsigelser

- Indsigelse mod brug af **cpr-nr som sagsreference**. 93055.
Idet en stillingtagen til det persondataretlige spørgsmål ikke er nødvendig for at kunne afgøres klagesagens materielle spørgsmål, afstår nævnet fra at tage stilling til ...
- Indsigelse mod S har **indhentet eller videregivet sundhedsoplysninger uden Ks samtykke**. 96358.
Datatilsynet er rette myndighed i forhold til disse spørgsmål.
- Indsigelse mod foretagne **observationer/video f.eks. på privat grund**. 91387, 93591, 94244 – se næste slide.
- Indsigelse om brug af **oplysninger fra sociale medier** - 93106
der bygger på 91387's præmisser.
- **Grove overtrædelser** kan føre til, at bevis ikke tillades eller at nævnet anvender § 4.

Klagers indsigelser - 91387

Nævnet: OBS-rapporterne kan indgå i nævnets behandling

- idet OBS ikke er foretaget på sådanne steder eller måder, eller rapporterne i øvrigt indeholder sådanne oplysninger, at det vil være betænkeligt for nævnet at lade disse rapporter indgå i sin helhed som bevismateriale.
- ikke herved taget stilling til, om OBS i enhver henseende måtte overholde den lovgivning, som regulerer de foretagne observationer, idet dette vil være et offentligretligt anliggende mellem dem, der har foretaget observationerne – herunder S som har lade observationerne udføre – og de myndigheder, som har ansvaret for at håndhæve disse offentligretlige regler.

Klagers indsigelser - 95xxx [ikke offentliggjort].

En række klager af formel karakter. K har klaget til Datatilsynet og Styrelsen for Patientklager.

- **Ks klagepunkter** – bortset fra kravet om yderligere dækning for tab af erhvervsevne – er i det væsentlige af mere generel karakter og af ingen eller begrænset relevans for den aktuelle konkrete økonomiske tvist mellem parterne.
- En **afgørelse heraf** — i det omfang der ikke nedenfor er taget stilling hertil — **falder uden for nævnets kompetence.**
- Nævnet kan inddrage **god skik** i sine afgørelser, hvis dette vurderes at være af **central betydning for sagens afgørelse.**
- Det er **i øvrigt Finanstilsynet**, der fører tilsyn med, om S handler i overensstemmelse med redelig og god forsikringsetik.

Spørgsmål eller Kommentarer?

Tak for opmærksomheden

Nye regler om forsikringssselskabers overvågning

Ulla Brøns Petersen

Agenda

- Hvorfor regler på dette område
- Det politiske bagtæppe
- Bekendtgørelsen
 - Anvendelsesområde
 - Regler der kendes fra den offentlige forvaltning – proportionalitet, oplysning af sagen, høring, klagevejledning
 - Regler om governance
 - Særlige regler knyttet til personovervågning
 - Tilsyn

Hvorfor regler på dette område

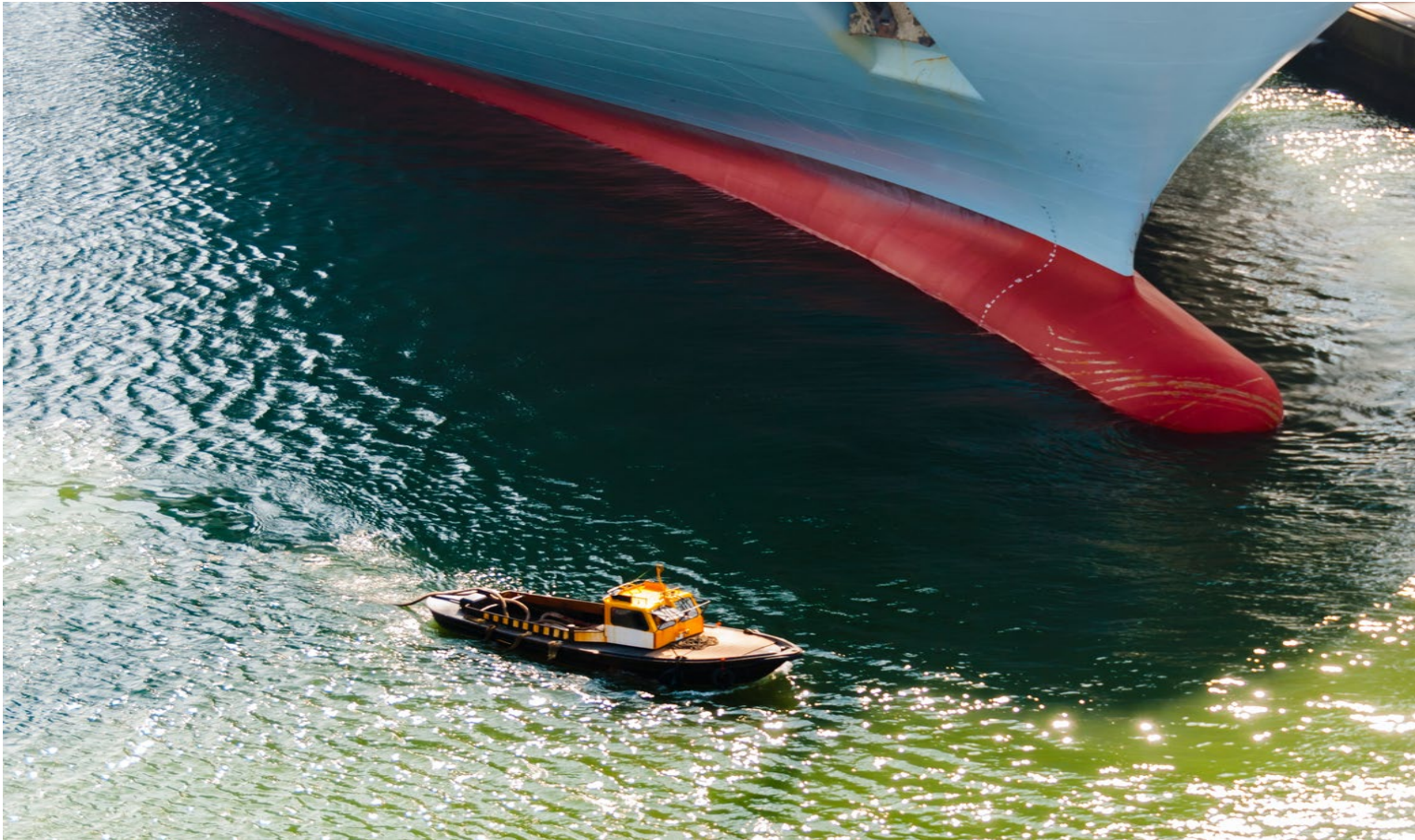

Forsikring bygger på gensidig tillid

Det er grænseoverskridende at blive overvåget

Hvorfor regler på dette område

Den lille mand mod systemet

De politiske realiteter

Område med stor politisk bevågenhed

- Samråd
 - 2 rapporter (2016 og 2019)
 - Statistik betyder ingenting i forhold til enkelt sager
 - Ser forsikringselskaber som en ”del af systemet” og ikke som almindelige erhvervsvirksomheder
 - Kodeks og selvregulering er ikke nok
 - Krav om kontrol og straf
-

Den nye bekendtgørelse

- Kodificere i vidt omfang praksis på området
- Stiller krav til processer
- Sikrer "accountability"

(billede)

Anvendelsesområde

- Alle forsikringssselskaber (danske, udenlandske og grænseoverskridende virksomhed)
- Alle typer skader – dog ikke arbejdsskadesager
- Dækker undersøgelser defineret som
- ” *når forsikringssselskabet indsamler oplysninger uden den skadelidtes viden eller samtykke.*”
- Undtagelser:
 - Indhentning af oplysninger om objektivt konstaterbare eller faktuelle forhold, der ikke vedrører den skadelidte person eller den skadede genstand
 - priser, oplysninger fra offentlige registre, vejrforhold, virkning af medicin

Regler som kendes fra den offentlige forvaltning

§ 3 proportionalitet

- Mindst indgribende foranstaltning
- Rimeligt forhold til sagens karakter
 - kodificering af praksis i forhold til god skik
 - Også et krav i branchens kodeks

§ 4 indsamling af oplysninger

- Krav om loyalt at vurdere og afveje oplysninger
-

Regler som kendes fra den offentlige forvaltning

§ 5 Høring

- Skadelidte skal høres om afslag/delvis afslag/ standsning af løbende betalinger inden der træffes afgørelse
 - Høringen skal være skriftlig, men skadelidte kan kommentere mundtligt og selskabet har notatpligt
 - Frist på 4 uger
 - NB. Ikke krav på at udlevere information som kunden ellers ikke har ret til
-

Regler som kendes fra den offentlige forvaltning

§ 7 Klagevejledning

- Information om mulighed for
 - Indbringe for ankenævnet eller domstolene
 - Mulighed for fri proces
 - Mulighed for retshjælp
-

Governance regler – der skal være én der står på mål

Direktionsgodkendelse

- § 6 når man giver afslag eller standser løbende betalinger p.g.a indsamlede oplysninger
 - § 9, stk. 2 når man igangsætter personovervågning
 - Ikke normalt på forbrugerområdet, men heller ikke unikt
-

Personovervågning

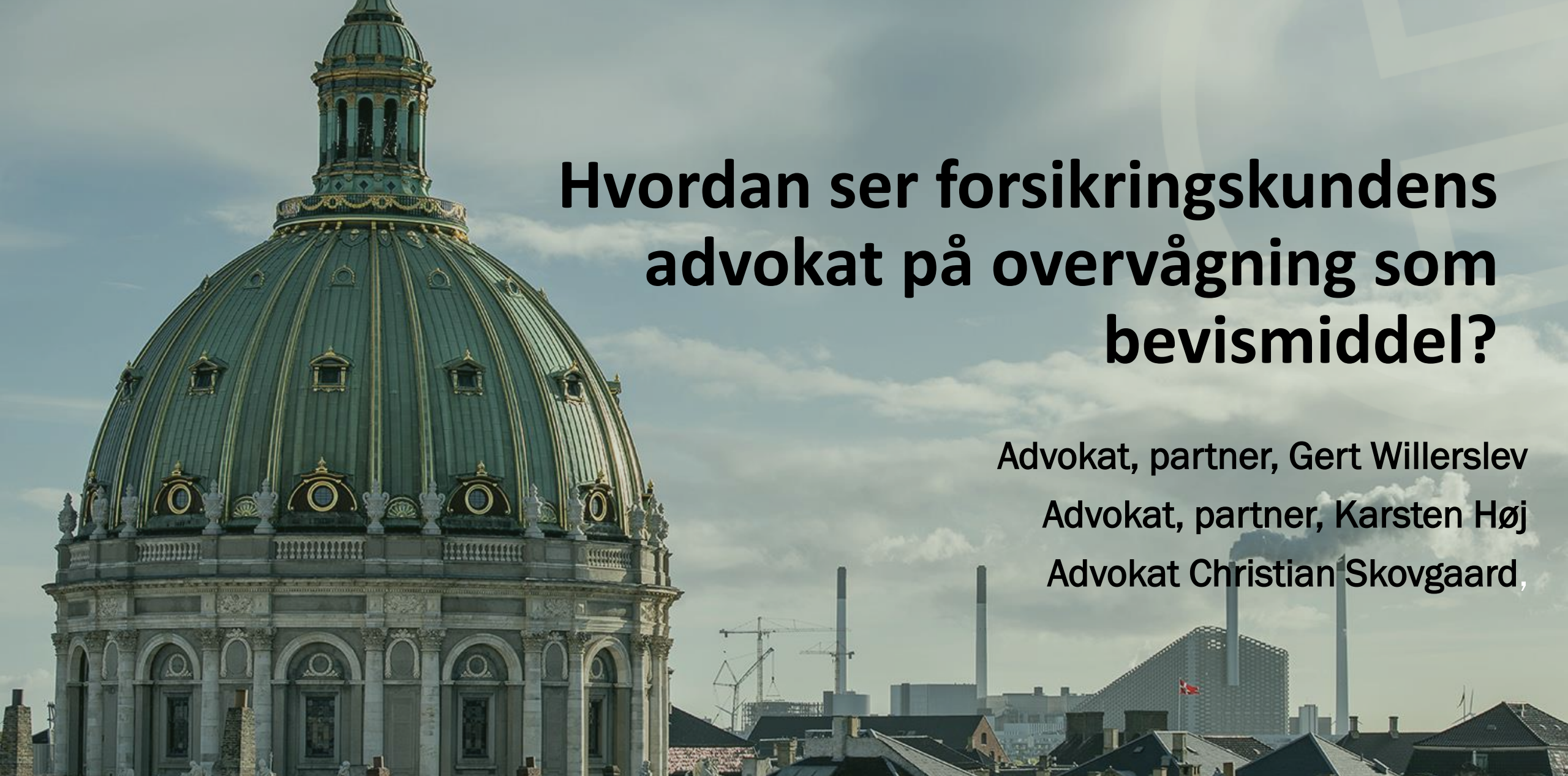
- Personovervågning særligt indgribende og grænseoverskridende
 - Skal være sidste udvej - der skal være en velbegrundet og dokumenteret mistanke og det skal være af afgørende betydning for sagen
 - Direktionen skal træffe beslutningen
 - Skadelidte skal høres og have en redegørelse for hvorfor det var nødvendigt at overvåge (den velbegrundede og dokumenterede mistanke)
-

Tilsyn og straf

- Finanstilsynet bliver *ikke* en klageinstans
 - Finanstilsynet vil undersøge selskabernes procedurer fx
 - hvordan har man fastlagt hvilke sager der er omfattet
 - Hvordan sikrer man proportionalitet generelt
 - Husker man at høre
 - Hvordan giver man klagevejledning
 - Hvordan indhenter man direktionsgodkendelse
 - Hvad kan føre til straf?
-

Spørgsmål ?

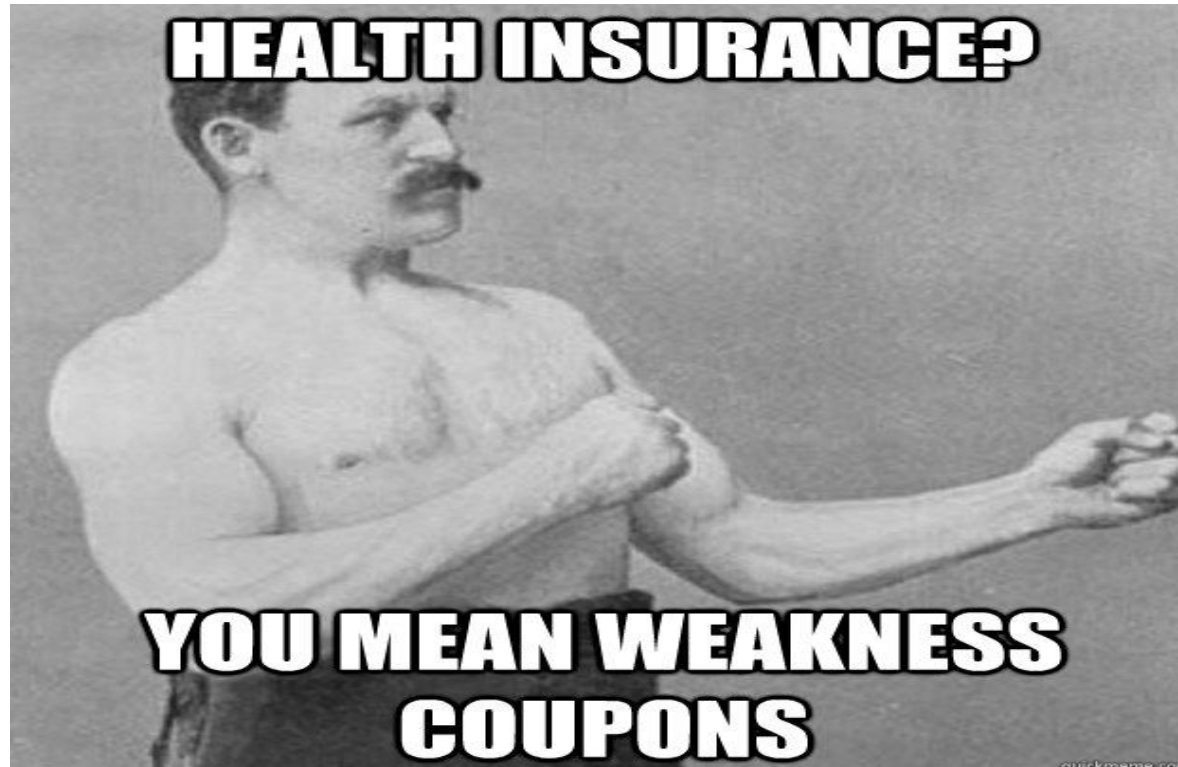
Ellers tak for ordet

Hvordan ser forsikringskundens advokat på overvågning som bevismiddel?

Advokat, partner, Gert Willerslev
Advokat, partner, Karsten Høj
Advokat Christian Skovgaard,

Hvorfor er emnet interessant?

- TAE forsikringer er ofte det reelle sikkerhedsnet for kunderne og vedrører ofte store summer

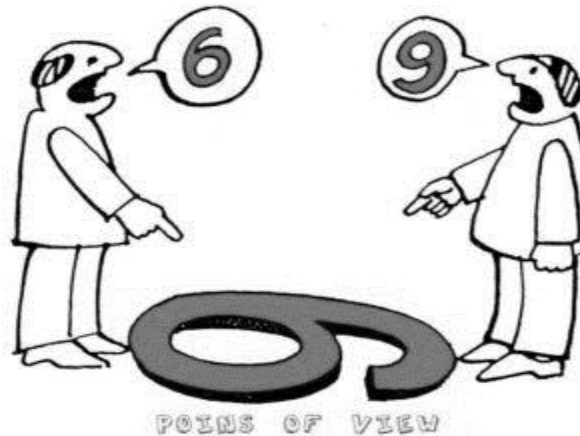
Baggrund

- Øget fokus på svindel og at der kun udbetales til berettigede
- Juraen tilknyttet TAE er ”nyere”, dynamisk og ofte kompliceret

”Nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede pga. sygdom eller ulykke ikke længere skønnes i stand til ved egen arbejdsindsats at oppebære en indtægt på mere end 1/2 respektive 2/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.”

Baggrund

- Selskabets legitime interesse i at sikre rette modtagere af ydelser
- Hensyn til kollektivet og systemets bæredygtighed
- Overvågning er lovligt – dog modifikationer, fx strfl § 264a, Bkg og Kodeks
- Kan være relevant bevismiddel, men ikke uden udfordringer

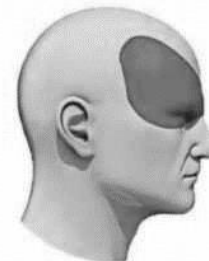
Baggrund

Nogle sager taler for sig selv – behandles ikke her

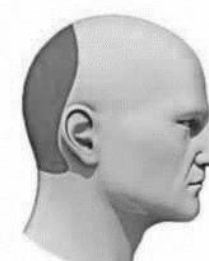
Resten af overvågningssagerne medfører ofte vanskelige juridiske og etiske spørgsmål som alle parter er nødt til at forholde sig til

Types of Headache

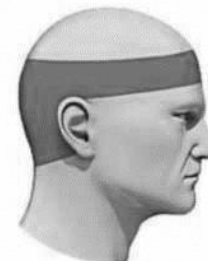
Migraine

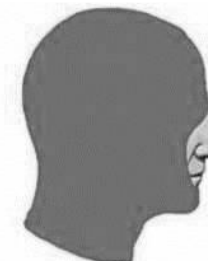
Hypertension

Stress

Overvågningssager

Overvågning som koncept – selskabernes ”overvågningspakke”

Overvågning i erhvervsevnetabsforsikringssager kan have mange karakter, men der indgår ofte i et koncept, ved opfølgning i erhvervsevnetabsforsikringssager:

- Selskabet beder FT om selv at udfylde et funktionsevneskema med oplysning om sin funktionsevne og –begrænsninger
- Selskabet indsamler oplysninger om FT på internettet, ”OSINT”
- Selskabets detektiver personovervåger FT i en periode
- Selskabet ringer eventuelt til FT og udspørger denne om hans aktiviteter og funktionsevne i overvågningsperioden uden at fortælle, at han er blevet overvåget. Samtalen ”båndes” som bevissikring
- Selskabet vurderer sagen og indhenter en ”second opinion” fra en ekstern advokat

Overvågning som koncept – selskabernes ”overvågningspakke”

- **Advokatbrevet:**

Selskabets advokat sender et langt brev til FT med en samlet gennemgang af alle sagens beviser og med oplysning om,

- at der er diskrepans imellem FT’s egne oplysninger og de indsamlede oplysninger
- at selskabet har standset udbetalingen af de løbende ydelser og
- påtænker at hæve forsikringen,
- påtænker at kræve tilbagebetaling af allerede erlagte ydelser,
- påtænker at anmelde FT til politiet for bedrageri.
- overvågningsmaterialet medsendes normalt til FT på et krypteret USB stik.
- brevet indeholder normalt ingen redegørelse for, hvorfor overvågning blev iværksat.

Overvågningens umiddelbare konsekvenser for FT

For FT medfører overvågningen og advokatbrevet

- Privatøkonomisk kollaps, da TAE ydelsen har udgjort en væsentlig del af forsørgelsesgrundlaget
- Bevisbyrden for retten til fortsat dækning i praksis nu er/påstås vendt om, og
- FT kan kun få genoptaget udbetalingen af de løbende ydelser mv., hvis hun kan tilbagevise selskabets beviser og føre det nødvendige modbevis.
- At bevisbyrden reelt vendes om følger af ankenævnets praksis om, at FT har ”bragt sig i en bevismæssig vanskelig position”, hvis der er betydelige uoverensstemmelser mellem de gener og funktionsbegrænsninger, som FT har oplyst til selskabet mv. læger, og de aktiviteter, der er beskrevet i overvågningsmaterialet. (Seneste trykte eksempel findes i ANK 95.172.)

Overvågningens bevisværdi

Personovervågning siges ofte at vise virkeligheden, som den er. Men ved vurderingen af overvågningens konkrete bevisværdi må man se på:

- om målet har været at belyse sagen objektivt og sagligt, eller om overvågningen har været målrettet mod at fremskaffe beviser *imod* FT? Stor forskel i formuleringer og "layout"
- Udgør observationerne et repræsentativt billede af FT's generelle funktionsniveau, eller om der er tale om et øjebliksbillede?

I UfR 2017.2147 H udtalte RLR, at *"det er ikke usædvanligt for smertetilstande med variation af generne i løbet af en dag eller fra dag til dag eller for kortere/længere perioder ad gangen. En sådan variation kan optræde uden umiddelbar kendt årsag eller være relateret til fysisk, psykisk eller social belastning. [RLR's svar på spm. 3.]*

Overvågningens bevisværdi

- Er det detektivens subjektive fortolkning? Eksempelvis ”stor kraftudfoldelse” ”uden synlige smerter”, uden bevægelsesindskrænkning. Særligt vanskeligt når det drejer sig om ”dagligdags aktiviteter” handle ind, løfte et barn, køre i bil.
- Om selskabet har foretaget fejlslutninger på grund af manglende baggrundsviden? Eksempelvis om at hyppige eller krævende træningsaktiviteter sker efter anbefaling og vejledning fra sundhedsfagligt personale for at opretholde, vedligeholde eller forbedre funktionsevnen? Depressive der er anbefalet social aktivitet?
- Om detektiven har udfyldt observationerne med antagelser vedrørende faktum, f.eks. om hvad FT laver bag en lukket dør, når en båd er sejlet ud af havnen og ikke længere er inden for synsvidde mv.?

Overvågningens bevisværdi

- Om selskabet har forholdt sig til de observerede aktiviteter relevans for vurderingen af erhvervsevnen, eller om fokus ensidigt er på det samlede tidsmæssige aktivitetsniveau?
 - Udgør de observerede aktiviteter almindelige hverdagshandlinger, som ikke i sig selv viser noget afgørende om FT's helbredsproblemer og evne til at arbejde?
 - Kan de observerede aktiviteter reelt omsættes til erhvervsaktiviteter?
 - Ved observation af fitness- og motionsaktiviteter er det ofte spørgsmålet, om der er tale om genoptræning, der vedligeholder funktionsevnen, eller om der er tale om træningsaktiviteter, som vil kunne konverteres til almindelige erhvervsaktiviteter.

Overvågningens bevisværdi – ifølge Ankenævnet – GÆT MED

- FT blev sygemeldt i 2013 pga. kroniske, komplekse smerter i store dele af kroppen og psoriasisgigt med deraf følgende abnorm træthed og koncentrationsbesvær. Han oplyste til selskabet, han tidligere havde været en meget aktiv tennisspiller, men at det nu næsten var ”skåret væk”. Endvidere oplyste han, at hani vidt omfang havde trukket sig fra sociale aktiviteter.
- En arbejdsprøvningsrapport konkluderede, at han kunne arbejde 4 timer om ugen, og at arbejds effektiviteten var nedsat til ca. 50%. På dette grundlag anerkendte selskabet skaden og udbetalte dækning ved TAE fra 01.01.2014. I november 2017 sprængte FT endvidere sin akillessene,
- Den 01.10.2019 hævdede selskabet forsikringen med henvisning til, at selskabets overvågning af FT viste, at han bevidst havde afgivet usandfærdige oplysninger til selskabet, og at han uden problemer ville kunne arbejde og tjene mindst halvdelen.

Overvågningens bevisværdi – ifølge Ankenævnet – GÆT MED

Overvågningen, som selskabet støttede ophævelsen på viste bl.a.:

- At FT i den første observationsuge havde et "aktivitetsniveau" uden for sin bolig på minimum 23 timer.
- At FT spillede tennis ugentligt i flere timer ad gangen.
Ifølge observations-rapporten foregik dette "ubesværet", "uden tegn på funktionsindskrænkninger", med "hurtige bevægelser", "god balance" i "krævende stillinger", "med en vis kraft og acceleration", "høj intensitet"
- At FT foretog gøremål i husholdningen og dagligt gik ture med sin hund.

Overvågningens bevisværdi – ifølge Ankenævnet – GÆT MED

Telefonsamtalen:

Midtvejs i overvågningen ringede selskabet til FT og udspurgte ham om hans aktiviteter og funktionsbegrænsninger i overvågningsperioden uden at oplyse, at han aktuelt blev overvåget. Selskabet ”båndede” telefonsamtalen for at sikre sig bevis.

Under telefonsamtalen oplyste FT bl.a. til selskabet, at

- at han havde et meget lavt aktivitetsniveau grundet smerter og træthed
- at han lavede et minimum i husholdningen derhjemme
- at han mest gik ture med hunden,
- at han ”meget sjældent/en gang imellem” spillede ”gammelmands-tennis”, der ikke kunne betegnes som motion

Uenigheden:

Selvom overvågningen viste et klart billede af FT’s aktiviteter og aktivitetsniveau, var parterne uenige om, hvordan observationerne skulle fortolkes og hvilken bevisværdi de havde i relation til vurderingen af FT’s erhvervsevne.

- HVAD SAGDE ANKENÆVNET TIL DETTE?

Overvågningens bevisværdi – ifølge Ankenævnet – 94.656

- De fleste af observationerne måtte betegnes som almindelige hverdagshandlinger, som ikke i sig selv viste noget afgørende om FT's smerter og evne til at arbejde.
- FT's tennisspil kunne med en vis rimelighed beskrives som "gammelmandstennis" og var ikke af et sådant omfang/intensitet, at der var grundlag for at statuere, at han havde et helt andet helbred eller et væsentlig højere aktivitetsniveau, end han havde oplyst.
- Selvom FT kunne serve med en vis kraft, var der ikke grundlag for at statuere, at han ville kunne udføre en række andre handlinger, som kunne omsættes til eller sidestilles med en reel erhvervsaktivitet.
- Fysisk aktivitet i et hensigtsmæssigt omfang vil efter omstændighederne kunne være med til at styrke FT's bevægeapparat og generelle velbefindende.
- Nævnet henviste specifikt til RLR's udtalelse i UfR 2017.2147H: *"det ikke er usædvanligt for smertetilstande med variation af generne i løbet af en dag eller fra dag til dag eller for kortere/længere perioder ad gangen. En sådan variation kan optræde uden umiddelbar kendt årsag eller være relateret til fysisk, psykisk eller social belastning."*

Overvågningens bevisværdi – ifølge Ankenævnet - fortsat

To kendelser der går den anden vej...

AK 93245: knap 20 års ydelser, lårbensbrud i 1997, gentagne operationer, mellemste førtidspension – observation vandretur+ funktionsskemaer. Speciallæge, fuld årsagssammenhæng og ingen udvikling: Nævnet – betydelige uoverensstemmelser, vanskelig bevismæssig position, ophør og ophæv dækning.

AK 95504: Diskusprolaps, psoriasisgigt, psykisk, fleksjob 4 timer ugentligt, forsøgt optrappet, erklæring fra AG, løfter vinkasser ved indkøb, træner, er frivillig på skole, arbejde på sommerhus. Nævnet: Ophør + ophæv: betydelige uoverensstemmelser mellem oplysninger til selskab, læger og kommune, samt hans deraf følgende begrænsede aktivitetsniveau og på den anden side det observerede aktivitetsniveau, der er beskrevet i observationsrapporterne, og som fremgår af videomaterialet og fotos.

Overvågningsager og overvejelser om prøvelse

Ankenævnet for Forsikring:

- Fordele: Specialiseret nævn med forbrugerrepræsentanter, billigt, hurtigt,
- Ulemper: Bevisførelsen.

Domstolene:

- Fordele: Parts- og vidneforklaringer, Retslægerådet
- Ulemper: langsommeligt, bekosteligt og typisk uden finansiering hvis ikke først AFF

Ankenævnet bør i højere grad overveje muligheden i vedtægterne for at afvise sager, hvor der er usikkerhed om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger, da dette vil give FT mulighed for at indbringe sagen for domstolene med retshjælpsdækning/fri proces.

Overvågningens mulige, selvstændige skadevirkninger

- Ofte sager om forsikringstagere, som i forvejen er psykisk syge eller psykisk overbelastede.
- Praksis viser, at overvågningen kan belaste sådanne FT'ere i en sådan grad, at overvågningen i sig selv forværrer FT's helbredstilstand og forlænger sygeperioden.
- Enkelte udvikler regulær paranoia og fortsætter med at føle sig overvåget lang tid efter at overvågningen er ophørt og afsløret.
- Belastningen kan også blive så stor, at FT er villig til at opgive sin ret til forsikringsydelse for at komme ud af ordningen og relationen til selskabet.
- I praksis meget lille reel mulighed for at føre tabt sag ved domstolene

Overvågningens bevisværdi – vores syn og afrunding

- Erfaringen siger, at det tillægges stor (og nogle gange måske for stor?) betydning bevismæssigt i forhold til konsekvenser.
- En tendens er muligvis, at det efter flere års fokus er ved at finde niveau og fornemmelse af en branche, der ser indad. Fx færre tilfælde af tvister vedrørende oplyst gangdistance.
- Ellers har udviklingen været for vidtgående – uvarslede telefonopkald med forehold af overvågning, der optages og inddrages i sag. Nu i strid med Kodeks og Bkg.
- Stor forskel på, hvor lydhør selskabet er for forklaringer
- Er der alternativer, og er det den mest hensigtsmæssige måde og mindst indgribende? Måske allerede på vej i form af ”hjælpepakker”
- De åbenlyse svindelsager vil der formentlig altid være, og derfor kan overvågning altid være relevant i et vist omfang

Bekendtgørelsen

- Udgør på flere punkter både en forankring (kodificering) og en forbedring af FT's retsstilling i overvågningssager
 - Lidt om høringsprocessen og hensynskollisioner
- § 8 strammet ift. det udsendte forslag til bekendtgørelse.

- Fremtiden... Overvågninger? Arbejdsprøvningen? Flere nuancer i praksis?
- Læsning til weekenden – Perspektiv - "Erhvervsevnen under lup" – November 2017

www.elmer-adv.dk/perspektiv